

Ярунська загальноосвітня школа

I-III ступенів

Новоград-Волинського району

Житомирської області

*Майстер-клас для вчителів
початкових класів по
використанню нетрадиційних
технік малювання з молодшими
школярами*

Малювання кавою

Підготувала:

**Козлова Сабіна Миколаївна,
вчитель вищої категорії,
«старший вчитель»**

Ярунь 2017р.

Мета:

- 1. Розширити знання вчителів у використанні нетрадиційних технік на уроках з образотворчого мистецтва;**
- 2. Сприяти підвищенню педагогічної майстерності педагогів через використання нетрадиційних технік малювання на уроках образотворчого мистецтва;**
- 3. Донести до педагогів важливість використання нетрадиційних образотворчих технік для розвитку образного мислення, чуттєвого сприйняття, творчості учнів;**
- 4. Познакомити учасників майстер-класу з нетрадиційними техніками малювання, а саме малювання кавою;**
- 5. Познакомити педагогів з технікою малювання кавою;**
- 6. Розвивати комунікативні форми поведінки, які сприяють самоактуалізації та самоствердженню;**
- 7. Сприяти розвитку професійно-творчої активності, розкриттю внутрішнього потенціалу кожного педагога;**
- 8. Створити сприятливий психологічний клімат спілкування членів педагогічного колективу;**
- 9. Мотивувати учасників майстер-класу до формування особистого стилю творчої педагогічної діяльності.**

Обладнання:

- 1. Інтерактивна дошка, презентація на флешці.**
- 2. Виставка дитячих робіт, зразки робіт в техніці малювання кавою.**
- 3. Виставка літератури, посібників із теми «Нетрадиційні техніки малювання».**
- 4. Столи, розставленні напівколом. На кожному столі стоять образотворчі матеріали (мелена кава, розчинна кава, кава в зернах, тоновані листки розчином кави, вологі серветки, клей ПВА, пензлики, листочки паперу).**
- 5. Запис релаксуючої музики для практичної роботи.**
- 6. Чашки по кількості учасників майстер-класу, чайник з кип'ятком, цукор, кава.**

Хід майстер-класу
- Доброго дня, шановні колеги!

Я Вас запрошую на каву,
на спогад дня, що відшумів.
Ми з Вами сядемо за столик,
наллєм напою, що пашисть
і поведем про те розмову,
як в цьому світі гарно жить.
Я Вам відкрию таємницю,
як закохатись навіки
і де знайти свою жар-птицю,
яку віщують вам зірки.
Тож крізь усі буденні справи,
що вас тривожать й нам болять,
я Вас запрошую на каву,
щоб всі тривоги розігнать.

- Сьогодні, колеги, хочу познайомити вас з однією з технік нетрадиційного малювання – малюванням кавою.

Але спочатку, давайте коротенько ознайомимось, що ж означає слово нетрадиційно.

Нетрадиційно - не ґрунтуючись на традиції. Походячи не в силу сталою традицією, влаштовуючись не за заведеним звичаєм. Відрізняючись оригінальністю. Не дотримуючись традицій.

- Давайте спробуємо дібрати до цього слова синоніми.

Нетрадиційно, індивідуально, на новий лад, неординарно, неповторно, нестандартно, нетривіально, оригінально, по-новому, по-своєму, самобутньо, самотійно, оригінально, своєрідно.

-Що мається на увазі під словосполученням «нетрадиційне малювання»?

Нетрадиційне малювання - мистецтво зображувати не ґрунтуючись на традиції.

Малювання нетрадиційними способами, захоплююча, неймовірна діяльність, яка дивує і захоплює дітей. Важливу роль у розвитку дитини відіграє розвиваюче середовище. Тому при організації предметно - розвивального середовища враховувала, щоб зміст носило розвиваючий характер, і було спрямовано на розвиток творчості кожної дитини у

відповідності з його індивідуальними можливостями, доступною і відповідає віковим особливостям дітей. Скільки вдома непотрібних цікавих речей (зубна щітка, гребінець, поролон, пробки, пінопласт, котушка ниток, свічки і. т. д). Вийшли погуляти, придивіться, а скільки тут цікавого: палички, шишки, листочки, камінчики, насіння рослин, пух кульбаби, будяка, тополі. Всіма цими предметами збагатили куточок продуктивної діяльності. Незвичайні матеріали і оригінальні техніки залучають дітей тим, що тут не присутнє слово «не Можна» ,можна малювати чим хочеш і як хочеш і навіть можна придумати свою незвичайну техніку. Діти відчують незабутні позитивні емоції, а за емоціями можна судити про настрій дитини, про те, що його радує, що його засмучує.

Проведення занять з використанням нетрадиційних технік:

- ✓ сприяє зняттю дитячих страхів;
- ✓ розвиває впевненість у своїх силах;
- ✓ розвиває просторове мислення;
- ✓ вчить дітей вільно висловлювати свій задум;
- ✓ спонукає дітей до творчих пошуків і рішень;
- ✓ вчить дітей працювати з різноманітним матеріалом;
- ✓ розвиває почуття композиції, ритму, колориту, кольоросприйняття; почуття фактурності і об'ємності;
- ✓ розвиває дрібну моторику рук;
- ✓ розвиває творчі здібності, уяву і політ фантазії.
- ✓ під час роботи діти отримують естетичне задоволення.

- Давайте з вами пригадаємо, які з нетрадиційних технік малювання ви знаєте, які використовуєте в своїй практиці:

- ✓ малювання долоньками;
- ✓ малювання пальчиками;
- ✓ відбиток паралоном;
- ✓ відбиток зім'ятого паперу;
- ✓ відбиток листків рослин;
- ✓ монотипія;
- ✓ кляксографія;
- ✓ малювання манною крупною, рисом.

- Сьогодні ми теж будемо малювати використовуючи одну з нетрадиційних технік – малювання кавою.

Але спочатку трішки з історії виникнення кави.

З відкриттям кави складено багато легенд. Одна з яких веде в старовинний монастир Ефіопії.

Легенда «Про пастуха Калдима».

Ця легенда свідчить, що першовідкривачем кавової справи став ефіопський пастух Калдім, приблизно в 850 році.

Рукописи свідчать, що Калдім, переганяючи стадо по схилах гір, де росли кавові дерева, став помічати дивну поведінку кіз!

Скуштувавши листя цього дерева, кози ставали дуже збудженими, починали скакати і несамовито бігати!

Калдім розповів про це настоятелю місцевого монастиря. І той, спробувавши листя і плоди кавового дерева, сам зазначив тонізуючий і збудливу дію кави!

Настоятель вирішив, що відвар кави буде корисний, щоб його підопічні ченці не засипали під час тривалої служби.

Вживання відвару з листя і плодів кави стало традицією цього монастиря, а потім набуло популярності і серед навколишніх селищ.

Coffee-art - це оригінальна техніка створення картин за допомогою розчину натуральної кави.

Ця техніка стає все популярнішою в кавоманів по всьому світі. Художникам-кавоманам підвладні будь-які сюжети, починаючи від автопортретів і закінчуючи перекладання шедеврів світового мистецтва на мову кави.

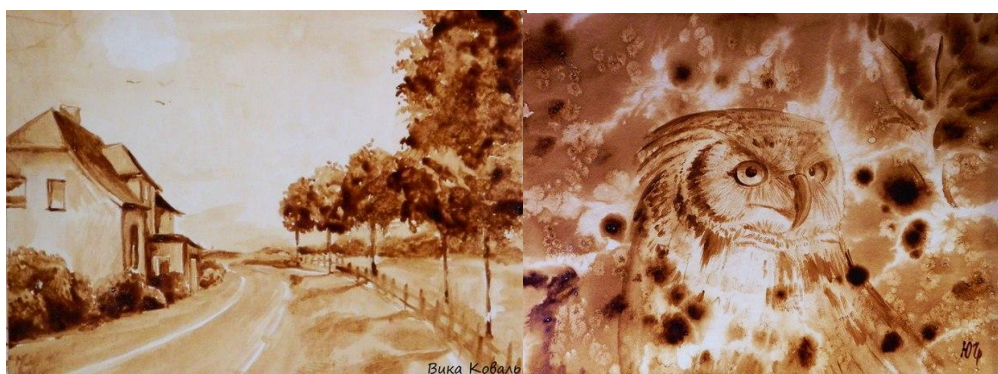
Coffee-art налічує тисячі шанувальників, йому присвячені спільноти, різні художні і інтернет-проекти. Зародилося ж такий напрямок на межі тисячоліть. Перші картини, написані виключно каву, були представлені в кінці 90-х років художниками з Таїланду та Індії. Серед найбільш відомих художників coffee-art - Порнчай Лертамасірі (Таїланд), Ендрю Сор і Енджел Саркела-Сор, Карен Іланд (США), Аміта Чідасама і Аміта Дутта (Індія), Марія Аристиду (Греція).

Не дивно, що кава привернув до себе увагу як художнього матеріалу, адже відомі такі статистичні дані: щорічно людство випиває більше чотирьохсот мільярдів чашок напою!

Кавова акварель вимагає вдумливого, копіткої і делікатного дотику пензля до акварельного паперу. Живописець з Таїланду Порнчай Лертамасірі розповідає про свій досвід: «Мої перші картини були створені свіжим міцним еспресо. Спочатку багато чого не виходило через складність техніки і відсутності досвіду. Потім, все більш натхненний кави, я почав працювати з цим матеріалом з такою ж легкістю, як і з акварельними фарбами».

Колірна гамма кавової палітри від світло-жовтого до темно-коричневого прекрасно створює ефект старовини. Художники зізнаються, що за допомогою кави найкраще малювати історичні пам'ятки, вулички, гори.

І ось Вашій увазі приклади кавових робіт.

Принципи підбору матеріалів

До матеріалів в будь-якому вигляді творчості варто ставитися дуже уважно. Звичайно, коли сильно хочеться малювати, то і серветка в кафе підійде. Однак при першій нагоді для кавового малювання варто обзавестися хорошими інструментами і матеріалами.

Папір. Краще вибирати щільний акварельний папір, щільністю не менш 200 г / м².

Пензлики. Підійдуть хороші натуральні кисті (наприклад, колонок), а також синтетичні. Мені синтетика подобається тим, що кисті досить пружні і не втрачають ворсинки при малюванні. В основному я використовую саме синтетичні пензлики різних розмірів. Широкі - для фону, тоненькі - для дрібних деталей.

Кава. Звичайно потрібно поговорити і про каву. Для малювання можна використовувати і дуже міцно заварений мелену каву (міцніше рістретто). Але я вважаю за краще розчинну мелену каву в гранулах. Саме розчинна кава дозволяє отримати насичений, майже чорний тон. І це дозволяє робити малюнки контрастними, від найсвітліших відтінків до глибоких темних акцентів. Індійська художниця Аміта Дутта називає свої розчини для малювання "кавові сиропи". І дійсно, можна так розвести кави, що вийде сиропоподібна густа натуральна фарба. Марка кави не принципова, проте я використовую ті сорти, які подобаються на смак і запах. Адже вони широко варіюються за ступенем обсмажування, наприклад. Так деякі види кави можуть мати більш виражену гірчинку, і в підсумку я малюю тим кави, який люблю пити - "Моккона".

Вода. Звичайна чиста вода потрібна як для приготування кавового розчину, так і для промивання пензликів в процесі малювання.

Ваніль, кориця, цукор. Так, все це і багато іншого можна використовувати в кавовому малюванні, додаючи прямо в кавовий розчин або окремо посипаючи на вологу затоновану за допомогою кави папір.

Переходимо до практики.

Фото майстер-клас з малювання кавою.

1.

Для кавових малюнків беремо цупкий акварельний папір, щільністю від 200 г / м2. На каві теж не економимо, нехай він і розчинний в гранулах, але не самий дешівий, а той, який смачно п'ється! Це важливо. Його густо розводимо у воді до отримання темного-темного такого кавового сиропу (кава плюс вода). Пензлика синтетичні, різних розмірів. Широкі - для фону, маленькі - для промальовування. Ще знадобиться вода для змочування паперу і миття пензликів, цукровий пісок і звичайні білі паперові серветки. На фото ще присутній шматочок синтепону. Річ не життєва необхідна, але для створення фону зручна - краще найширшого пензлика!

2.

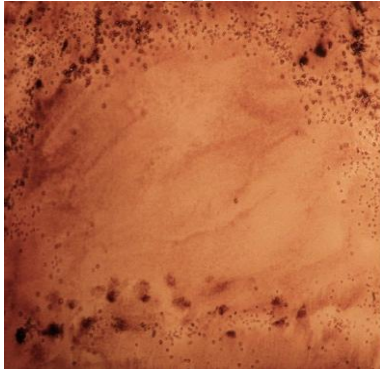

Аркуш паперу зволожуємо шматочком синтепону, змоченим у воді, або великим пензликом. Промочили, дали вбратися. Лист виходить не мокрий, не в калюжах, але сирію, просочений водою. По сирому листу оперативно накидаємо фон. У моєму прикладі вирівняність фону не потрібно. Він десь світліше, десь темніше, так і задумано. Аркуш паперу зволожуємо шматочком синтепону, змоченим у воді, або великим пензликом. Промочили, дали вбратися. Лист виходить не мокрий, не в калюжах, але сирію, просочений водою. По сирому листу оперативно накидаємо фон. У моєму прикладі вирівняність фону не потрібно. Він десь світліше, десь темніше, так і задумано.

3.

Тепер черга цукру. Беремо дрібку цукрових крупинок і посипаємо вологий фон. Начебто нічого не відбувається, але потрібно просто почекати, подумати про хороше, і ви побачите ... зірочки і цяточки! Чари! Тепер черга цукру. Беремо дрібку цукрових крупинок і посипаємо вологий фон. Начебто нічого не відбувається, але потрібно просто почекати, подумати про хороше, і ви побачите ... зірочки і цяточки! Чари!

4.

Після підготовки фону пора малювати чашку з кавою. Я не використовую начерки, але легкий малюнок олівцем цілком має право на існування. Мені якось подумалося, що олівець можна взяти коричневий, тоді прорив не буде виділятися в загальних тонах кавового малюнка! По-моєму, це чудова ідея. Втім, дивіться самі, чи потрібен начерк.

5.

Тепер маленьким пензликом прорисовуємо малюнок, потроху, не поспішаючи, додаємо дрібниці малюнка. Найдовший етап -

промальовування. Іноді я займаюся деталізацією по кілька вечорів в залежності від розміру складності малюнка.

Підсумок.

- Ось ваша робота готова!Сьогодні ми з вами вчилися малювати кавою поєднуючи роботу з іншими техніками.

Я сподіваюсь, що сьогодні ви дізналися щось нове, а той, кому техніка малювання кавою вже була відома, трохи освіжив свої знання. Можливо хтось з вас почне використовувати цю техніка у роботі з учнями, а хтось почне малювати для себе, для свого задоволення.

Творчий процес – це справжнє чудо. Я бажаю вам як мога більше використовувати у своїй роботі нетрадиційні техніки малювання, спостерігаючи, як діти розкриватимуть свої унікальні здібності, як вони радітимуть своїм успіхам. Малюючи діти починають розуміти користь від своєї творчості і вірити, що помилки – це лише шлях до досягнення мети, а не перепона, як у творчості так і житті.

Хочу подякувати Вам за роботу у майстер-класі і на пам'ять про нашу зустріч подарувати рецепти смачної кави.

Людина влаштована так, що коли щось запалює її душу – все стає можливим.

Жан де Лафонтен

Творчих Вам успіхів, цікавих задумів, успішної реалізації творчих планів у педагогічній роботі.